Bodil Sangill
Keramikperlerne
1. udgave, 1. oplag 2009

Lohse
© Forlagsgruppen Lohse 2009
Korskærvej 25
7000 Fredericia
www.lohse.dk

Tilrettelægning: Paul Erik Hummelmose
Omslag: Paul Erik Hummelmose
Illustration på bagerste flap: Helle Noer
Skrift: Adobe Caslon Pro

Trykt og indbundet i Polen

ISBN: 978-87-564-6060-6

1

Jeg husker den sidste dag, vi havde sammen, som var det i går. Ikke kun husker på den måde, at det er en dag, jeg aldrig vil glemme. Nej, jeg husker alt, hvad du sagde og gjorde, ned i mindste detalje. Den dag er som en filmfrekvens, jeg har set igen og igen.

Når jeg tænker efter, er der vist næppe andre dage i mit liv, der står så klart i min erindring. Det skulle da lige være det døgn, hvor jeg fødte din mor. Og så alligevel, nej, jeg tror ikke, jeg kan komme i tanke om en eneste dag i mit liv, som kan måle sig med den sidste dag, vi to havde sammen. Alt, hvad du sagde og gjorde, har levet i mine tanker lige siden. Og ikke mindst hvad du gjorde til sidst.

Faktisk er et ord som *åbenbaring* faldet mig ind flere gange, og mon ikke også det er en del af forklaringen på, at jeg nu på det nærmeste føler mig tvunget, eller i al fald stærkt tilskyndet, til at skrive til dig.

Og lad mig sige det straks: Det var en meget følelsesladet dag. Jeg sad og kæmpede med en klump i halsen og gjorde alt, hvad jeg kunne, for at du ikke skulle opdage, hvor bevæget jeg var. Du derimod smilede og lo og snakkede på livet løs, som du altid har gjort.

Enten var du for optaget til rigtig at tænke over, hvad det vil sige at være sammen for sidste gang. Eller også havde din far undladt at forberede dig på det. Og jeg, ja skulle jeg blot have gjort det mindste forsøg på at gøre dig det forståeligt, ville jeg være brudt sammen af gråd. Og jeg ønskede jo sådan, at den sidste dag, vi fik sammen, skulle blive en lys og god dag. I al fald for dig. Det blev den også og langt mere end det.

Du var godt klar over, at du skulle flytte. Og at din far ville gifte sig med Mor-Ida, som du var begyndt at kalde hende.

På mandag skal mig og far og Mor-Ida med flyveren til USA, sagde du i nøjagtig samme tonefald, som havde det drejet sig om en tur i cirkus inde i Nylandskøbing. Du sagde det med en tryghed i stemmen, som tilkendegav, at alt, hvad din far sagde og bestemte, naturligvis var noget godt.

Sådan skal det være, tænkte jeg, mens klumpen i halsen voksede.

Den dag i dag er jeg heller ikke i tvivl om, at hans beslutning var både velovervejet og rigtig. Da han mødte Ida, vendte livet tilbage for din far. Og det var ikke et sekund for tidligt. Havde det ikke været for Ida, er jeg bange for, at din far havde beholdt sørgetøjet på og havde kredset om din mors gravsted resten af sine dage. Jo, Ida var et lykkeligt bekendtskab for jer begge to, men at I også skulle flytte, og endda helt til USA, kom fuldstændig bag på mig.

Den dag jeg fik det at vide, sørgede jeg næsten lige så meget som efter tabet af din mor, tror jeg.

Jeg vidste jo, at jeg temmelig sikkert aldrig ville få dig at se som seksårig, syvårig, otteårig …

Det var tabet af alle barndommens aldre, jeg sørgede over. Og jeg, som holder så meget af at se børn udvikle sig. Jeg, som af erfaring ved, at et barns alder er noget helt unikt, som aldrig gentager sig. Hvor ofte har jeg ikke set denne forvandling fra første klasse og opad. Hvor ofte har jeg ikke tænkt: Bare nu de kære forældre når at opleve og rigtig se deres børn, som de er netop nu. Luk dog øjnene op, kære forældre, tænkte jeg, sæt dog farten ned, og lev sammen med jeres børn i stedet for hele tiden at skynde på dem og kun se hen over deres hoveder. Børn er da ikke kun på vej til at blive noget. De *er* noget.

Året efter, at du og din far og Mor-Ida var rejst, og det for alvor begyndte at gå op for mig, at jeg nok aldrig mere ville få dig at se, fik jeg den ide at placere dig i skolens børnehaveklasse. Altså i min fantasi, forstår du nok.

Når jeg om morgenen skridtede over skolegården i retning af lærerværelset, kastede jeg altid et stjålent blik ind ad børnehaveklassens store vinduer.

Min Julie sidder derinde, tænkte jeg. Det er hende med det lyse, krøllede hår.

Flere gange det år fik jeg i øvrigt lejlighed til at kigge ind hos den børnehaveklasse, da det flaskede sig sådan, at jeg skulle være deres klasselærer.

På den måde fik jeg dig med i min klasse. Ja, jeg syntes, det var det nærmeste, jeg kunne komme i at følge din udvikling blot så nogenlunde. Faktisk er jeg kommet til at kalde hende den lyshårede med krøllerne Julie indtil flere gange. Anna hed hun. En rigtig sød pige, der sagtens kunne have været dig.

Men så skete der det, at Anna skiftede skole allerede efter første klasse og der var ikke rigtig nogen af de andre piger, der kunne erstatte hende.

Jeg tror, det var på det tidspunkt, jeg begyndte at gå mine daglige ture ovre i skoven. Uanset vejr og vind blev det en vane for mig, at jeg efter skoletid gav Balder snor på og travede af sted.

Jeg husker en dag, hvor vejret var præcis som i dag. Det var i det tidlige efterår. Birkeløvet var så småt begyndt at gulne, men heller ikke mere. Vindstød, af noget der i vejrmeldingen var blevet betegnet som stormstyrke, ruskede i løvtræerne, som havde de stået og sovet i månedsvis og nu for alvor skulle vækkes til live igen.

Jeg kan stadig genkalde mig den fornemmelse, det var at gå der og knap kunne holde balancen og samtidig skulle stride sig fremad, mens træerne knagede og jamrede sig – og mens grenkævler havnede i skovbunden med en dump lyd, endda til tider faretruende tæt på stien, hvor vi gik. Vinden klaskede mit tøj ind mod kroppen i den ene side og fik det til at smælde som flag i den anden. Samtlige kræfter i min krop blev aktiveret på en måde, som jeg vist skal helt tilbage til min barndom for at finde magen til. Balder var ligeglad. Den gik med snuden i græsset og logrede med halen, som den altid gør.

Det kunne godt have været på denne efterårstravetur, jeg for alvor begyndte at lægge mærke til min egen rastløshed. Noget der lidt efter lidt udviklede sig til et slags oprør, hvor jeg hverken vidste ud eller ind.

Den ene dag sagde jeg: Nu gør du det altså. Du tager dig sammen. Du gør det.

Den næste dag, sagde jeg: Du vover på at gøre det. Du har bare at holde ud, i det mindste til du kan gå på efterløn. Og tænk dog på alle kristendomstimerne. Bente, vi er så glade for, at du vil tage dem, sagde de alle sammen. For dig er det ikke bare en tynd kop te.

Nej, men det var der til gengæld meget andet, der var ved at blive: alle møderne. Alle skemaerne. Alle eksaminerne, der skiftede form og indhold frem og tilbage, uden nogen af os rigtig kunne nå at sætte sig ind i hvorfor.

Hele det efterår var det, som om jeg mere og mere begyndte at svæve i en luftballon over skolens tag, hvor jeg iagttog, hvor meget underligt vi alle sammen efterhånden gik dernede og foretog os – og alt sammen blot fordi det stod i et cirkulære i en af de mange bredskuldrede mapper, som knap kunne være på Johansens, vores skoleleders, kontor længere.

Ved juletid skete der så ydermere det, at der blev en slem gang knas med Johansen. Spørg mig ikke hvorfor. Ingen kan vist den dag i dag redegøre for, hvad den sag i bund og grund handlede om. Men ved skoleårets afslutning – altså for godt og vel et år siden – røg han ud, og det samme gjorde »mine« kristendomstimer.

Det var herefter, at jeg foruden rastløsheden også begyndte at føle en slags vrede, ikke kun på systemet, men også på mig selv.

Nu gør du det altså, sagde jeg og kiggede strengt på mig selv i spejlet. Du må foretage dig noget. Hører du? Det kan ikke blive ved, det her.

Ikke at jeg bildte mig ind at kunne hamle op med noget i skolesystemet. Men jeg bestemte trods alt selv, hvor længe jeg med egen krop og psyke ville stå model til det.

Dette skoleår ud, sagde jeg, og så hedder det orlov. Et års orlov. Selvbetalt orlov, om ikke andet.

Og hvad skal du så lave i din orlov? spurgte de naturligvis alle sammen.

Tænke, sagde jeg.

I et helt år, sagde de. Ja, men kan man det? Og så i din alder!

En af mine yngste kollegaer, Jesper hedder han, blev ved med at gå mig på klingen. Og en dag vi fulgtes ned ad gangen fra lærerværelset – han med sin sorte skuldertaske og jeg med 22 rettede stilehæfter – skævede han til mig og spurgte: Du skal måske skrive dine erindringer? Det er blevet så moderne. Og du er trods alt rundet de halvtreds, og i dag behøver man jo ikke vente, til …

Jeg skal gi' dig erindring, sagde jeg og lod, som om jeg ville daske ham oven i hovedet med et af stilehæfterne.

Vi lo, som man nu engang gør af den slags bemærkninger. En tør, rutinemæssig høflighedslatter.

Et par skridt længere henne ad gangen fløj det ud af mig: Og hvem skulle i øvrigt være interesseret i at læse mine erindringer? Kan du sige mig det, Jesper? Hvem havde du tænkt, jeg skulle skrive dem til?

Nåh nej, sagde han og holdt sig for munden som en anden elev, der straks havde læst i sin lærers ansigt, hvor malplaceret de fremsagte ytringer var.

Det må du undskylde, Bente, sagde han og berørte let min skulder.

Det er i orden, sagde jeg. Og du behøver ikke bekymre dig.

Men det mærkelige var, at ordet erindring landede som et frø, der var kommet svævende gennem luften med en efterårsstorm og uden videre slog sig ned i min hjerne – ikke som et irriterende fyord, men nærmere som et råb, der lød fra et sted langt borte. Ja, som et nødråb, der godt kunne stamme helt ovre fra den anden side af jordkloden.

Allerede mens jeg gik og delte stilehæfterne ud, stod det mig klart, at når du, Julie, engang var blevet voksen, ja måske allerede i teenageårene, sikkert ville være interesseret i at vide noget mere om din mor. Og måske ikke kun om hende, men om hele vores slægt.

Naturligvis vil din far kunne fortælle dig en del. Men ikke nær så meget, som jeg kan. Og hvis jeg kender ham ret, har han sikkert haft mere end rigeligt at se til. Dygtige kirurger er der altid rift om, sådan er det i al fald her hos os.

Men misforstå mig nu ikke, Julie. Jeg har aldrig været i tvivl om, at din far vil gøre alt for at give dig både en god barndom og en god uddannelse. Og din Mor-Ida husker jeg ligeledes som en både kærlig og omsorgsfuld kvinde. Selv om du måske har fået en eller flere søskende, er jeg sikker på, at hun har gjort sig umage for ikke at gøre forskel på jer.

Men når det nu er sagt, ved jeg også, at der kommer et tidspunkt for de fleste mennesker, hvor man spekulerer over sine genetiske rødder for bedre at kunne forstå, hvem man selv er, som man siger.

Og måske vil du en dag tænke: Mormor må vide det. Mormor er den eneste, som kan fortælle mig alt, hvad jeg har behov for at vide. Lad mig rejse over og se, om hun lever endnu.

Måske er det ren ønsketænkning fra min side. Men tænk, om du en dag ville komme og ringe på min dør. Stå herude på min trappesten og ligne din mor som ung eller som voksen kvinde. Tænk, om det da er så varmt i vejret, at vi kan sidde ude på terrassen i kurvestolene ved det lille runde bord under parasollen.

Og hvis vinden er i vest, vil kaprifolien sende sin duft hen til os, selv ved det mindste vindpust. Og jeg vil tage en smørkage op af fryseren og varme den i ovnen. Og måske kan du oven i købet huske smagen. Både du og din mor elskede den smørkage. Den samme opskrift brugte min mor, da jeg var barn.

Og selv om min skrånende græsplæne er pænt stor, vil du sikkert le og sige, at den er meget mindre, end du husker den.

Men lad mig nu ikke komme for godt i gang. Om nogen ved, at alt liv får ende, så er det mig. Og om nogen ved, at det kan gå så hurtigt, som når man vender en hånd, er det også mig.

Julie, jeg ønsker af hjertet, at jeg en dag får dig at se, men hvis det af en eller anden grund ikke sker, må du tage til takke med, hvad jeg får skrevet i løbet af min orlov.

Tænke og skrive. Det er det, jeg skal i et helt skoleår. Så må vi se til den tid -

Som du forstår, er det derfor, jeg nu kan sidde her ved skrivebordet en ganske almindelig onsdag og se de mørke skyer blive jaget af den første efterårsstorm. Grumsede, grå skyer under en himmel, der har iklædt sig en kedelig grå uldfrakke.

Det regnede i nat. Dråberne faldt som tunge hagl mod mit soveværelsesvindue. I morges var det tørvejr, og blæsten løb fejende hen over græsplænen.

I den sidste måned har morgenduggen gjort græsset så sjaskvådt, at jeg ikke har kunnet fodre Balder på den sædvanlige måde ved at strø dens hundekiks ned over haveskråningen. Men denne morgen kunne det lade sig gøre. Og du skulle have set Balder. Med næsen i græsset og logrende hale legede den skattejagt i det meste af en halv time. Derefter smed den sig veltilfreds på måtten uden for terrassedøren.

Normalt er der læ på terrassen, i det mindste på den del af den, der er overdækket. Men i dag er der ikke helt læ nogen steder. Nogle gråsorte blade fra pæretræet og nogle gyldengule fra piletræet løber i ring derude på det brune trægulv, andre har lagt sig til hvile i et hjørne og gider ikke den rundtosseleg mere.

Balder har rullet sig sammen med næsen inde under det ene forben. Dens mavepels hæver og sænker sig, som når den trækker vejret i en tung, mæt rytme.

I denne vinter vil jeg ligeledes rulle mig sammen. Hvilke vinde jeg derefter skal ud at trodse, må så vise sig.

Måske skal jeg bare tilbage til skolen, og så er dén ikke længere. Så har jeg slet og ret haft brug for at hvile mig.

Men én ting har jeg lovet mig selv, at jeg vil lade alle muligheder stå åbne. Så må vi se – nåh ja, at tale om muligheder i flertalsform er nok noget af en overdrivelse, når man bor i en lille flække som Lerholdt.

Og den ene helt konkrete mulighed, der så småt er begyndt at rumle i mit hoved, kan meget vel tænkes blot at være en hurtigt svævende sky uden nogen rigtig tyngde i. En alt for luftig tanke til vores lidt tunge og klæge Lerholdt.

Jeg har da heller ikke nævnt noget over for nogen. Heller ikke om disse skriverier.

Nej, nu vil jeg rulle mig sammen ligesom Balder. Har brug for lidt stille vejr med fred for diverse kastevinde. Har brug for at kigge ud over min egen haveskråning og lade blikket blive langt og finde hvile et sted ude vest for Mellergårdens skov, hvor markerne flyder i ét med horisonten.

Når du læser dette, Julie, forestiller jeg mig, at du nok er blevet en voksen kvinde, eller i al fald godt på vej til det. Og så er det, jeg tænker: Mon du overhovedet har nogen erindring om din morfar og mig?

At du må have tydelige erindringer om din mor, er jeg ikke i tvivl om, men hvorvidt man er i stand til at huske sine bedsteforældre, fra før man var fem år gammel, er jeg langt mere usikker på.

Når jeg tænker tilbage på min egen morfar (din tipoldefar, Kristian), som faktisk døde, da jeg selv var fem år gammel, så er den eneste erindring, jeg har om ham, at han sad i den ene ende af en rød plyssofa og røg på en lang, hvid pibe. Og at han kun rejste sig, når uret, der hang over sofaen, skulle trækkes op. Da åbnede han urets glasdør og mærkede sig frem til en nøgle, der lå i bunden af urkassen. Set med mine femårsøjne havde nøglen form som en lang snabel med to runde musøører som håndtag, og den hvide urskive, der havde et hul i hver sin kind, kiggede altid så bekymret ned på mig, når morfar stod der med nøglen i sin hånd.

Av, tænkte jeg, nu drejer han nøglen rundt mellem tænderne derinde, først i den ene mundvig og så i den anden. Til sidst kunne man tydeligt høre, hvordan tænderne ikke længere ville være med. De bed så hårdt omkring nøglen, at han måtte trække den til sig og lægge den ned i bunden af kassen igen.

Så fik det gyldne pendul et nænsomt puf. Urkassen blev lukket, hvorefter morfar satte sig ned, og tiden kunne fortsætte med at gå.

Da jeg blev en stor pige og lang nok, skete det, at mormor (din tipoldemor, Juliane) bad mig at træde op i sofaen og trække uret op for hende. Nu hænger uret i huset her, i stuen ud til gaden, og der er kun mig til at trække det op.

Om du kan huske uret – nej, det tvivler jeg på. Vi opholdt os for det meste her ved skrivebordet, i stuen ud til haven.

Ja, hvis du kan have den mindste erindring om din morfar og mig, må det vist være her fra skrivebordet.

Jeg ved ikke, om du kan se det for dig. Men skrivebordet er egentligt bare et næsten firkantet spisebord, der er stillet hen til det store vindue ud mod terrassen.

Morfar og jeg havde vore faste pladser over for hinanden, og kunne ved blot at dreje hovedet (jeg til venstre og han til højre) se ud på terrassen og den skrånende have – ud over Mellergårdens marker, ja helt ud til Mellergårdens skov.

Under bordet havde vi hver et skuffemøbel med små hjul under. Og bag os havde vi nogle reolsektioner, hvor bøgerne, der hørte til hver vore fagområder, havde deres plads. Her kunne vi så sidde over for hinanden med vore bunker af stilehæfter, der skulle rettes. Og helt fra din mor var lille, sad hun ved bordsiden modsat vinduet og legede imens. På nøjagtig den samme plads har du selv siddet sammen med din mor, eller alene sammen med morfar og mig, når vi skulle passe dig.

Det var også her ved skrivebordet, vi sad – du og jeg – den sidste eftermiddag, vi havde sammen.

Det var d. 9. september, og det var det efterår, hvor ingenting rigtig var, som det plejede. Jeg husker, vi på det nærmeste fik en ekstra sommer det år, så varmt var det.

Granerne ovre i skoven havde måttet lade nogle af knopperne briste og stod temmelig forlegne og rakte deres yderste, slappe, lysegrønne fingerled frem.

Kaprifolien, der lænede sig ind over rækværket af terrassen, glimrede ikke kun med sine røde bær, men samtidig også med et væld af duftende, gulhvide blomster.

Og nede på æbletræet fandt jeg den yndigste lyserøde æbleblomst, der sad og trykkede sig mellem to gule æbler, som følte den en frygtelig flovhed over, hvad der var sket.

Den selv samme dag, hvor du skulle komme, havde jeg såmænd været ude om formiddagen og studse hækken for nogle af de mest ivrige lysegrønne antenneskud. Jo, alting virkede så forkert det efterår. For tidligt. For sårbart. For unaturligt.

Umiddelbart før du ankom, stod jeg inde i stuen ved vinduet ud til gaden og holdt øje med din fars sølvgrå Volvo. Og jeg kom ikke til at vente længe. Din far er et af de mest præcise mennesker, jeg har kendt. Punktlig, ordholden og ustandselig i bevægelse med sine hurtige skridt, som var han evig og altid på vej ned ad en af hospitalets lange gange.

Af samme årsag var det for det meste din mor, der gik tur med dig, da du var lille. Hun kunne stå i en halv time, klar med en hjælpende hånd, mens du øvede dig i at gå op og ned ad de to trin, der fører fra terrassen ned til haveskråningen. Noget, der vist næppe ville have faldet din far ind at bruge tid på.

Og skete det, at det var ham, der kom med dig her til huset, foregik det altid i bil. Og fra bilen og ind ad havegangen til

hoveddøren sad du som oftest på din fars hofte, mens han tog sine hurtige skridt.

Men også på det punkt blev den sidste dag, vi havde sammen, helt anderledes.

Fra din far stod ud af bilen, var det, som om han tøvede. Skridtene var ikke, som de plejede. Hans opmærksomhed var udelukkende rettet mod dig. Han lod dig selv klatre ud af bilen. Han holdt døren for dig, mens du drejede dig om og rakte ind på bagsædet efter noget. Han lod dig gå foran ind ad havegangen, hvor du gik med ganske små skridt og med noget i dine hænder, som du bar på en måde, som kunne det have været en skål med noget flydende helt op til randen.

Da jeg åbnede entredøren og så, hvad du havde med, genkendte jeg den med det samme. Cigaræsken af træ, hvis låg din mor havde dekoreret som barn med nogle blomsterbilleder, hvorefter den var forblevet i hendes private gemmer. En æske med barndommens skatte, hvis indhold ikke engang jeg havde haft kendskab til.

Ja, sagde din far og nikkede ned mod æsken, vi har været nødt til at rydde op og smide ud med hård hånd. Og så var det, vi kom til denne her. Ja, egentlig var den havnet på traileren sammen med alt det andet, der skulle til forbrændingen. Men så fik Julie øje på den, og …

Din far så på mig og slog ud med hænderne. Nu vil Julie og jeg spørge, om æsken må blive stående her hos dig?

Ja, naturligvis …, sagde jeg. Naturligvis må den det.

Din far smilede skævt ned til æsken, hvorefter han nikkede til mig og forsvandt med sine sædvanlige hurtige skridt ud til bilen.

Sådan begyndte den sidste dag, vi havde sammen. Helt anderledes end jeg havde forestillet mig.

Faktisk havde jeg gjort en bakke klar med kiks og saftevand. Og på grund af det varme vejr havde jeg tænkt, vi skulle sidde ude på terrassen under parasollen. Jeg havde også fundet et par af dine yndlingsbilledbøger. Og hvis tiden slog til, og du havde lyst, havde jeg tænkt, at vi kunne være nede på fliseterrassen i skyggen af pæretræet, hvor vi stadig havde sandkassen, fra da din mor var lille.

At vi rent faktisk drak saftevandet og spiste kiksene undervejs, ved jeg kun, fordi jeg kunne konstatere, at saftevandskanden og tallerknerne var tomme, da jeg gik ud med bakken, efter du var taget af sted.

Det blev æskens indhold, der på en næsten fortryllende måde også blev indholdet i vore sidste timer sammen.

Jeg kan endnu se det for mig – hvordan du gik ind gennem huset med fremadstrakte arme og æsken mellem dine hænder. Ja, det var næsten, som om det var æsken selv, der styrede og tog os begge med herud til kontorbordet.

Sæt dig, mormor, sagde du og klappede på bordpladen til den side, hvor jeg plejede at sidde.

Da vi begge sad på vore sædvanlige pladser, lænede du dig frem over æsken og kiggede på mig med dit herlige gavtyveblik. Du kneb munden sammen med overlæben gemt inde bag din lyserøde underlæbe.

Og jeg – ja, jeg var virkelig så spændt, at mit hjerte begyndte at hamre. Og jeg tror, du kunne se det på mig. Du lænede dig endnu mere ind over æsken og lo.

Åh, Julie, sagde jeg. Nu kan jeg virkelig ikke vente længere. Hvad kan der dog være i den æske?

Du åbnede låget så meget, at du lige præcis kunne stikke din buttede hånd ned i æsken. Men den genstand, du havde tænkt dig at tage op, måtte have ligget på skrå og siddet en smule fast. Jeg rakte i al fald ud for at hjælpe dig. Men straks blev låget klappet i.

Se ud ad vinduet, mormor, sagde du.

Med smil om munden sad jeg så der og kiggede pligtskyldigt ud ad mit eget terrassevindue. Jeg husker, at Mellergårdens heste skridtede hen over marken med viftende haler. Og at en solsort landede på overliggeren af rækværket ude på terrassen.

Så hørte jeg, at du lagde en genstand på bordpladen, som efter lyden at dømme fik mig til at gætte på, at det kunne være en træklods.

Se så, mormor, sagde du.

Jeg blev så forbavset, at jeg knap vidste, hvad jeg skulle sige. På bordet foran mig lå det krucifiks, som engang havde hængt ved siden af din tipoldemor Julianes seng.

Hvorledes dette krucifiks efter Julianes død var havnet her i huset, aner jeg ikke. Derimod husker jeg tydeligt engang, hvor Jørgen (din morfar) og jeg under en oprydning stod på nippet til at smide det ud. Vi stod i entreen med poser og papkasser i hænderne, da din mor i det samme kom forbi.

Nej, mor og far, man smider da ikke Jesus på korset ud, sagde hun, hvorefter hun uden videre snuppede krucifikset og tog det med ind på sit værelse.

Din mor var vel ni-ti år dengang, og både Jørgen og jeg forstod så godt, hvad hun mente, og lod hende uden videre beholde det.

Nu sad jeg så her med krucifikset i min hånd og kiggede på det efter alle de år. Jeg havde aldrig rigtig lagt mærke til, hvad det var lavet af. Gips, så det ud til, og en slags sortmalet træ, egetræ, velsagtens.

Jeg begyndte at forklare dig, hvor gammelt dette krucifiks var, men da tog du det resolut ud af mine hænder og lagde det uden for min rækkevidde.

Der er mere, mormor, sagde du og lænede dig igen ind over cigarkassens låg med underlæben skudt frem.

Ja, men så lad mig se, smilede jeg.

Kig ud ad vinduet, sagde du.

Mellergårdens heste stod nu med mulerne i græsset og åd, og solsorten havde efterladt en klat på mit rækværk.

Jeg kunne høre, at du stak din hånd ned i kassen flere gange, men det, der fulgte med op, efterlod sig ikke en lyd.

Da du endelig gav mig lov til at kigge, lå der syv-otte små garnnøgler i forskellige farver.

Nej, se, sagde jeg. Ved du hvad, jeg tror … jeg tror virkelig, det er garnrester fra engang, din mor syede en pude til mig i julegave.

Den dag i dag husker jeg stadig, hvordan Anne (din mor) den juleaften stod og hoppede ved siden af min stol, mens jeg pakkede gaven ud. Forsiden af puden var såmænd bare en ny gulvklud, hvis struktur egnede sig så fint til, at børn i femseksårsalderen kunne sy mere eller mindre indviklede mønstre

i lange rækker bare ved hjælp af en tyk stoppenål og nogle garnrester i forskellige farver.

Din mor måtte have syet puden i al hemmelighed hjemme hos mine forældre. Nu hvor jeg sidder her med de bløde garnnøgler i min hånd, mindes jeg både et par røde vanter, en gul- og brunmeleret trøje, et par brune sokker og en mørkeblå vest.

Jeg tog det røde garnnøgle op fra bunken og spurgte dig, om du kendte farverne. Naturligvis gjorde du det. Du var jo fem år gammel. I hurtig rækkefølge blev garnnøglerne benævnt med deres farve, alt imens du lagde dem over til krucifikset.

Herpå tog du cigarkassen op i dine hænder og holdt om den, så låget blev holdt på plads med dine tommelfingre.

Er der mere? spurgte jeg. Et ganske overflødigt spørgsmål. Dine øjne fortalte, at nu kom det, du mest af alt havde glædet dig til at vise mig.

Du nikkede og vippede kassen frem og tilbage. Noget i den delvist rutsjede og trillede fra side til side.

Åh, sagde jeg. Den lyd kender jeg … det er da vel ikke …

Straks jeg havde sagt sådan, stillede du kassen ned på bordet igen og åbnede låget på vid gab.

Jo, sandelig …, sagde jeg og slog hænderne sammen. Det er keramikperlerne!

Senere har jeg spekuleret på, om du mon kan huske, hvordan disse perler så ud. I betragtning af at vi sad og legede med dem en hel eftermiddag, er der vel en chance for, at du kan, når jeg nu beskriver dem for dig:

Perlerne er håndtrillede. Anne må have lavet dem i forbindelse med en emneuge i tredje-fjerde klasse – noget om Afrika, Sydamerika, Peru – eller sådan noget.

Gennemsnitstørrelsen minder mig om et kirsebær. Materialet må være rødler. Og de fremstår som råt, brændt rødler, uden glasur, hvis du forstår.

Hullet gennem perlen kunne godt være lavet med en stoppenål.

Alle perlerne er pyntet med otte tynde riller, som jeg forestiller mig er lavet, ved at man trækker spidsen af stoppenålen fra det ene hul over til det andet. I bunden af disse riller er der herefter prikket små bitte huller – sikkert med en knappenål.

Efter at perlerne er blevet brændt, er alle riller malet hvide – med en meget fin pensel, kan jeg se.

Lægger man perlerne, så det ene hul vender opad, får de mig til at tænke på nogle små, runde græskar.

Nu har jeg lagt cigarkassen med sit indhold her fremme foran mig på bordet. Og mens jeg skriver, vil jeg så forsøge at rekonstruere, hvad vi foretog os med disse keramikperler den sidste dag, vi havde sammen.

Kan du for resten huske, at vi, en halv times tid før din far kom for at hente dig, fik øje på en mand, som stod herude på fortovet og kiggede på huset? Nej, sludder og vrøvl, du sad jo med ryggen til. Det var mig, der så ham – kun mig.

Gennem den dobbelte glasdør mellem stuerne kunne jeg slet ikke undgå at se ham stå og kigge herover fra det modsatte fortov.

Først troede jeg, det var din far. Et sug gik gennem maven på mig. Jeg tænkte, at nu var øjeblikket kommet, hvor han stod og så på huset og mindedes tiden her sammen med din mor en uigenkaldelig sidste gang – og derefter var det slut.

Snart så jeg på tøjet, hårfarven og det hele, at det ikke var din far.

Men hvorfor kom jeg nu i tanker om det?

Jo, en eller anden mandsperson har flere gange siden stået og kigget på huset derovre fra det modsatte fortov. Og hver gang føler jeg det samme sug i maven, ligesom dengang jeg troede, det var din far. Ikke så stærkt, naturligvis, men følelsen er der.

Der kan gå måneder imellem. Så er han der igen – ikke nødvendigvis den samme, men en eller anden, jeg ikke kender. En der ikke hører til her i Lerholdt, i al fald. Og måden, han stiller sig op på, med korslagte arme og tilbagelænet nakke, huer mig ikke.

Ind med tungen, din murstensslikker, tænker jeg, eller jeg skal komme og stille mig op henne ved vinduet og se ud på dig med et blik, som på bedste lærervis kan få enhver til at føle sig ramt i samvittigheden.

Indtil videre har jeg ikke haft nødig at gøre andet end at rejse mig fra stolen her eller gå et par skridt hen over stuegulvet. Mine bevægelser er på grund af den store terrasserude og de dobbelte glasdøre lette at registrere derudefra.

Nu har vinden lagt sig en smule. Himlens blå kan skimtes mellem de grå skyer.

Det føles godt at være kommet i gang med dette her skriveri.

Og nu har Balder rejst sig. Kigger herind og logrer med halen. Mener velsagtens, at vi heller ikke må glemme vore daglige vandreture i skoven.